

REFERENCIAÁR SZABÁLYZAT

A CEEGEX PIACI SZABÁLYZAT

IV. SZÁMÚ MELLÉKLETE

Version 1.0

Érvényes 2020.10.01-től

Közzététel napja: 2020.09.22.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Általános szabályok.....	2
1.1. A Referenciaár Szabályzat célja.....	2
1.2. A Referenciaár Szabályzat hatálya és a hatálybalépés napja.....	2
1.3. Definíciók	2
1.4. A Referenciaár védelme	2
1.5. Közzététel	2
1.6. A Referenciaár felhasználása.....	2
2. Referenciaár számítási elvek.....	3
2.1. Alapelvek	3
2.2. A számítás folyamata	3
2.2.1. Referencia Ablak.....	3
2.2.2. A számítás lépései	4
2.3. Elsődleges adatforrások paraméterei	4
2.3.1. Ajánlatpárok paraméterei	4
2.3.2. Minőségi paraméterek.....	5
2.3.3. Technikai ár	5
2.3.4. Bejövő Kontraktusok kezelése	6
2.4. Előzetes referenciaár	6
2.5. Arbitrázsmentes Referenciaár	6
2.6. Végleges Referenciaár	6

1. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

1.1. A REFERENCIAÁR SZABÁLYZAT CÉLJA

A Referenciaár Szabályzat egy olyan szabályrendszer, amely előírja a CEEGEX által közzétett Referenciaárak számításának módszereit, beleértve a használt paramétereket.

A CEEGEX a honlapján közzéteszi a Referenciaár Szabályzatot.

1.2. A REFERENCIAÁR SZABÁLYZAT HATÁLYA ÉS A HATÁLYBALÉPÉS NAPJA

Jelen Referenciaár Szabályzat kötelező érvényű a CEEGEX-re és a CEEGEX Szabályok hatálya alá tartozó személyekre.

Jelen Referenciaár Szabályzat a CEEGEX Piaci Szabályzat 1.1.4.7. pontjában meghatározottak szerint lép érvénybe.

1.3. DEFINÍCIÓK

Jelen Referenciaár Szabályzatban használt kifejezések a CEEGEX Piaci Szabályzatában meghatározott jelentéssel bírnak.

1.4. A REFERENCIAÁR VÉDELME

A Referenciaár Szabályzat szerzői jogvédelem alatt áll.

1.5. KÖZZÉTÉTEL

A Referenciaárral kapcsolatos információk (a Referenciaár értékei, a Referenciaár összetétele, a számítás paraméterei, a számítás működésével kapcsolatos döntések és közlemények, stb.) a CEEGEX Honlapján kerülnek közzétételre (www.ceegex.hu).

1.6. A REFERENCIAÁR FELHASZNÁLÁSA

A Referenciaár használata – a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően – a szerzői jogi védelemre vonatkozó jogszabályok hatálya alá tartozik. A Referenciaárak külső fél által nyújtott szolgáltatás keretében történő felhasználása licenyszerződésben foglaltak tárgyát képezi.

2. REFERENCIAÁR SZÁMÍTÁSI ELVEK

2.1. ALAPELVEK

A Referenciaár egy fontos ár indikáció a piac számára, amely minden munkanapon publikálásra kerül.

A bemutatott számítási algoritmus célja, hogy transzparens módon létrehozott megbízható Referenciaárak kerüljenek meghatározásra.

A CEEGEX Referenciaár képzése összhangban van a következő alapelvekkel:

- a számítás valós piaci adatokon alapszik;
- hangsúlyosabban tükrözi a kiemelt kereskedési időszak végéhez közelebb eső piaci ajánlatokat és kereskedést;
- az objektivitást automatizált számítás biztosítja.

A CEEGEX minden munkanapon az alábbi kereskedhető Kontraktusokra határoz meg Referenciaárat, amennyiben kereskedhetőek:

- A Terméklista és Specifikációban meghatározott Másnapi termékek (Másnapi, Szombat, Vasárnap, Hétféje, Ünnepnapi) a Magyar Gázkiegyenlítő Ponton (MGP).

A Referenciaár számítás elsődleges adatforrásául a CEEGEX saját piaci aktivitása (kötések és ajánlatok) a releváns Referencia Ablakban, a 2.3.1 pontban foglaltak szerint.

Az elsődleges Referenciaár számításához használt adatok súlyozásra kerülnek a következő minőségi paraméterek mentén: idő, mennyiség és árkülönbözet (továbbiakban: spread).

A kötések előnyben részesítése a súlyozás során abban nyilvánul meg, hogy azok spreadje nulla, így az e tulajdonság mentén való súlyuk a maximális értéket veszi fel (1). Az ajánlatpárok spreadsúlyai exponenciális eloszlást követnek, értéküktől függően 0 és 1 között változnak.

A három tulajdonság mentén a CEEGEX harmonikus átlagolással meghatároz egy minőségi súlyt, melyből összegzéssel megkapható egy adott Kontraktushoz tartozó összegzett minőségi súly.

A végső Referenciaár teljesen arbitrázmentes, valamint ha volt az elszámolási ablak végén legjobb vételi és legjobb eladási ajánlat, akkor azok között helyezkedik el.

Abban az esetben, ha a kiemelt kereskedési időszak alapján nem lehet a Referenciaárat meghatározni, úgy egyéb adatforrások figyelembe vehetőek az árkalkuláció során.

2.2. A SZÁMÍTÁS FOLYAMATA

2.2.1. REFERENCIA ABLAK

A Referencia Ablak egy olyan meghatározott időtartomány, amelyen belül a CEEGEX az ügyleteket és ajánlati párokat az Referenciaár számítás szempontjából figyelembe veszi.

Az A Referencia Ablak munkanapokon 8:00 és 17:30 óra között van nyitva.

2.2.2. A SZÁMÍTÁS LÉPÉSEI

A kalkuláció részletes lépései az alábbiak.

SSz.	Kalkulációs szint	Megjegyzés
1	Elsődleges Referenciaár	1.1, ennek hiányában 1.2, ennek hiányában 1.3
1.1	Becsült Referenciaár	Elsődleges adatforrások: CEEGEX kötések és ajánlatpárok
1.2	Technikai ár	Ha nincs Becsült Referenciaár: -> Elsődleges Referenciaár = legutóbbi Referenciaárból + esetleges árelmozdulás, ha a Kontraktus arbitrázsban van egy felettes Kontraktussal, és azon Kontraktus árában volt elmozdulás az előző Referenciaárhoz képest.
1.3	Bejövő termék kezelése	Az előző Referenciaár hiányában a kapcsolódó Kontraktusok Elsődleges Referenciaárai alapján
2	Előzetes Referenciaár	Az Elsődleges Referenciaár az utolsó CEEGEX legjobb eladási és legjobb vételi ajánlatok közé van szorítva, ha azok a paraméter szerint definiált időtartományban aktívak voltak
3	Arbitrázsmentes Referenciaár	Kontraktusok arbitrázsmentesítése
4	Végleges Referenciaár	Végző ár, a CEEGEX piacműködtetési operátor által jóváhagyva

2.3. ELSŐDLEGES ADATFORRÁSOK PARAMÉTEREI

A legpontosabb Referenciaár meghatározásának céljából a CEEGEX paraméterek véges sokaságát használja a számítás különböző szintjeiben.

2.3.1. AJÁNLATPÁROK PARAMÉTEREI

Az elsődleges adatforrások összegyűjtése közben az ugyanazon Kontraktushoz tartozó legjobb eladási és legjobb vételi ajánlatok egy párt alkotnak minden egyes időpontban annak céljából, hogy ezeket a kötések azonos logikával súlyozza a CEEGEX. Egy kötés egy árral és mennyiséggel rendelkezik, egy ajánlatpárhoz viszont két ár és két mennyiség is tartozhat. A párosítás során a CEEGEX a két mennyiség közül a kisebbet, a két árnak pedig a számtani átlagát használja fel.

Az ajánlatok párosításának szabályai és paraméterei az alábbiak.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Ajánlatok minimum időtartama	0:03:00	A minimális idő [ó:pp:mm], ameddig az egyes ajánlatoknak aktívnek kell lennie. A paraméter kiszűri az olyan piaci aktivitást, amikor valaki bead egy ajánlatot és rövid időn belül vissza is vonja.
Ajánlatpárok minimum időtartama	0:00:01	A minimális idő [ó:pp:mm], ameddig fenn kell állnia egy adott ajánlatpárnak.

2.3.2. MINŐSÉGI PARAMÉTEREK

Az elsődleges adatforrásokat három tulajdonság mentén súlyozza a CEEGEX: idő, mennyiség és spread. Az időre, illetve a spreadre vonatkozó súlyozás eloszlása exponenciális, míg a mennyiségre vonatkozó lineáris.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Felezési spread	0,1	Exponenciális eloszlású, mely megmutatja a spreadet [EUR/MWh], amelynél a spreadsúly értéke felére csökken. Kötés esetén a spread értéke 0, tehát a spread divisor értéke 1.
Felezési idő	1	Exponenciális eloszlású, mely megmutatja az időt [óra], amikor az elszámolási ablak végétől tekintve felére csökken az időszúly értéke.
Mennyiségi osztó	50 – Day-Ahead, 50 – Saturday 50 - Sunday 25 – Weekend 20 - Holiday	Lineáris eloszlású, mely megmutatja a mennyiséget [MWh/h], amelynél a mennyiségsúly eléri az 1 értéket. A súly nem lehet 1-nél nagyobb.
Spreadküszöb	1	A spreadsúly értéke 0, ha a spread [EUR/MWh] magasabb a küszöbértéknél.
Időküszöb	9,5	Az időszúly értéke 0, ha az idő [óra] az elszámolási ablak végétől tekintve ennél korábbi.

Az egyes elsődleges adatforrások harmonikus átlagossal kapott súlyozása után a CEEGEX megállapítja az összegzett minőségi súlyt, valamint a súlyozott átlagolással kapott becült Referenciaárat minden egyes Kontraktushoz.

2.3.3. TECHNIKAI ÁR

Ha nem áll rendelkezésre elsődleges adatforrás, akkor arra a Kontraktra a CEEGEX egy technikai árat számol. A technikai ár alapját az előző Referenciaár adja.

Ha a Kontraktus rendelkezik felettes termékkel (fennáll az arbitrázs esete), a technikai ár figyelembe veszi a felettes termék árának elmozdulását. Ebben az esetben a technikai ár megegyezik a felettes termék előzetes Referenciaár értékének arányos elmozdulásával.

Ha a Kontraktus nem rendelkezik felettes termékkel, úgy a technikai ár megegyezik a legutóbbi Referenciaárral.

Bármilyen elsődleges adatforrás rendelkezésre állása esetén a technikai ár nem kerül számításba a kalkuláció során.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Árlekötés aránya	100%	Ez az érték az ár lekötés arányát mutatja a technikai ár meghatározása során.

2.3.4. BEJÖVŐ KONTRAKTUSOK KEZELÉSE

Olyan Kontraktusok esetében, ahol sem elsődleges adatforrás, sem a legutóbbi Referenciaár nem áll rendelkezésre, ott a CEEGEX a bejövő termék árát a termékkel egyéb kapcsolatban álló termékek elsődleges Referenciaár értékeinek segítségével, az alábbi szabályok szerint határozza meg:

- » Bejövő Másnapi Kontraktus: A Másnapi termék nem lehet bejövő Kontraktus, mert minden esetben igaz, hogy az előző üzleti nap történik rá Referenciaár számítás.
- » Bejövő Szombati és Vasárnapi Kontraktus: A bejövő Kontraktus ára a felettes termék árával (Hétfégi termék) lesz egyenlő.
- » Bejövő Hétfégi és Ünnepnapi Kontraktus: A bejövő Kontraktus ára (felettes Kontraktus hiányában) a Másnapi Kontraktusával lesz egyenlő.

2.4. ELŐZETES REFERENCIAÁR

A CEEGEX megvizsgálja, hogy az elsődleges Referenciaár az utolsó legjobb vételi és eladási ajánlatok között helyezkedik-e el, ha azok az elszámolási ablakon belül vizsgált időtartományban aktívak voltak, mely szabály érvényes akkor is, ha csak az egyik ajánlat létezett. A vizsgált időtartomány 15 perccel az elszámoló ablak zárása előtt, 17:15 és 17:30 között van. Ha az Elsődleges Referenciaár értéke nem alacsonyabb, mint a legjobb vételi ajánlat és nem magasabb, mint a legjobb eladási ajánlat, akkor az előzetes Referenciaár értéke egyenlő vele. Ha az elsődleges Referenciaár értéke kívül esik a legjobb eladási-vételi ajánlatok tartományán, akkor az előzetes Referenciaár értéke úgy kerül meghatározásra, hogy a legjobb vételi ajánlatnál 0,01 EUR-val magasabb vagy a legjobb eladási ajánlat 0,01 EUR-val alacsonyabb a tartományból való kilógás irányától függően.

2.5. ARBITRÁZSMENTES REFERENCIAÁR

A Referenciaár mindig arbitrázsmentes. Ennek céljából az Előzetes Referenciaár értékeit szükség esetén igazítja a CEEGEX. Arbitrázsmentes állapotnak az tekinthető, amikor az egymást átfedő Kontraktusok közötti különbség a matematikai kerekítést követően 0,00 EUR.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Maximum árigazítás kereskedési aktivitás nélkül	3%	Az arbitrázsmentesítés során alkalmazott árigazítás mértéke nem lehet nagyobb ennél az értéknél olyan Kontraktusok esetén, ahol nem volt elsődleges adatforrás.
Maximum árigazítás kereskedési aktivitás esetén	0,05%	Az arbitrázsmentesítés során alkalmazott árigazítás mértéke nem lehet nagyobb ennél az értéknél olyan Kontraktusok esetén, ahol volt elsődleges adatforrás.

2.6. VÉGLEGES REFERENCIAÁR

A számítás eredményeit a piaci operátorok hagyják jóvá. Műszaki meghibásodás esetén a CEEGEX jogosult a Referenciaárak módosítására a hatályos CEEGEX Piaci Szabályzat árszámításra vonatkozó rendelkezései alapján. A Szombati és Vasárnapi Kontraktusok esetében a végleges Referenciaár mindig megegyezik a Hétfégi termékével. A többnapos Ünnepnapi Kontraktusok időtartama alatt a Végleges Referenciaár kettőnél több napon keresztül is azonos lehet.

